Килифарский монастирь днесь възобновенъ и доста запечатанъ монастирь. Въ новата му днесь зидана церкве има вградено часть отъ старата му църква, тоже подновена преди 240 години отъ нѣкои Качауни които се заселиха въ Килифарски колиби Герцинтѣ наричани, отъ дѣто е родомъ воеводата Филипъ Тотю. Преди това възобновление монастирьтъ е билъ пустъ, за нѣколко години и види се и разоренъ. Направенъ е най-напрѣдъ въ днитѣ на Александра Шишмана бащата на Иоана Шишмана и тамо е живѣлъ св. Теодосия Търновски, преди да се пресели въ търновский монастирь св. Троица. Предполага се че и стария той монастирь е билъ на сѫщото мѣсто дѣто е днешний, защото въ житието на св. Теодосия Търновского казва: въ пустинѫ Кефаларевѣ. Но калугеритѣ вѣрватъ по предание че голѣмий царский монастирь билъ на сѣверъ отъ днешний на бърдото на върха дѣто днесь се виждатъ развалини нѣкои и се намиратъ стрѣли и парзнове топузи, но азъ мисля да е било тука укрѣпление или твърдиня нѣкоя на прохода за прѣзъ балкана, защото по горѣ отъ него по сѫщото направление къмъ югъ се намира мѣстность та наричана Стражата, хълмъ по високъ, дѣто се вижда отъ тука, споредъ както въ старина сѫ се располагали стражитѣ за да могатъ да даватъ знакъ съ огньове на укрѣпленията. Монас. храмъ Рождество пресв. Богородици, при последнето му възобновение храмъ св. Димитрия главний а малкитѣ два, Кирилла и Методия и стария Рожд. Богородици.

Къпиново Старо село, търновско, днесь испаднало, но нѣкога доста богато. И днесь личатъ 7 мѣсту черковици и развалини нѣкои отъ здания. Има и доста прѣдания за воеводи нѣкои които живѣли тукъ подъ които единъ правилъ и Къпинский монастирь за во время на покорението на България. Отъ които нѣколко лѣхъ записалъ но изгорѣха и сега не мога да си припомня нищо отъ тѣхъ освѣнъ преданието за Елена, която била отъ Къпиново и загинала като невѣста при селото Елена (Виждь Сапуневъ) и после тука сѫ се поселили турци, които сѫ били доста силни и влиятелни и сѫ имали голѣми притяжания. Тѣхни притяжания сѫ били Миндя, Кованлъкъ, Церова Кория и други още съсѣдни села. Но днесь и тѣ сѫ изгубени. До последне преди превзятието пѫтьтъ отъ Търново за въ Романья се вървѣлъ прѣзъ Къпиново и прѣзъ Багрия направо та прѣзъ Елена, а не прѣзъ Боаза както днесь.

Къпинский монастирь св. Николай при устието прѣзъ което днесь върви пѫтьтъ отъ Търново за Елена. При опаданието си на последне време, билъ е затеченъ отъ отца Паисия изъ Церова Кория, и после възобновенъ отъ двамата братия Теодосия и Кесария изъ Елена. Тука нѣкога е поживѣлъ Врачанский епископъ Софроний 2. год. игуменувалъ. Тука е подстриганъ и Кюстендилский Иларионъ.